

Előfizetési feltételek.
 Egész évre . 5 frt — kr.
 Félévre . . . 2 frt 50 kr.
 Hivatalok, községek, köz-
 ségi jegyzők és tanítók
 részére egész évre 3 frt.
 Italmérok és koresmá-
 rok részére az „Italmérok
 Közlönyé”-vel együtt
 egész évre 4 frt.

Az előfizetések
 postautalvánnyal
 eszközölendők.

Egyes számok 10 kr-ával
 kaphatók a kiadóhiv.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

H I V A T A L O S K Ö Z L Ö N Y E.

Kéziratok a szerkesztőséghez Kossuth-utca 19. sz. ház
 I. em.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adtnak.
 Felelős szerkesztő: Dr SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,

— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
 a kiadóhivatalba (Drák-Ferencz u. 11. sz. alá) intézendők
 Lapfőlapdosos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a *Reuter* ügynökség és a *Magy. Távir. Iroda* hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca a 1 szám.

Hirdetések.

□ centimetenként 2 kr.,
 többszöriért 1 1/2 kr. fe-
 tendő. Bélyegdíj minden
 egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBEŒ

minden 3 hasábos gar-
 mond sor díja 15 kr.
 Hirdetőirodák, előfizetők
 vagy gyakori hirdetők
 tetemes díjkezdmény-
 ben részesülnek.

Most vagy soha!

A vármegye közönsége által választott és a kormány által kinevezett, Hámos László főispán elnökléte alatt álló milleniumi mezőgazdasági és erdészeti bizottság június hó 15-én értekezletet tartott a gazdasági egyesülettel kapcsolatban.

A főispán itt meleg szavakkal lelkesített, hogy itt az idő, miszerint egész buzgalommal, komoly kiartással, minden irányú tevékenységgel lássunk hozzá a munkához, biztosítandó, hogy Gömör vármegye mezőgazdasága és ipara méltón legyen képviselve a milleniumi kiállításon!

Az értekezlet ezután részleges tárgyalásokba ment be, a melyek során kitűnt, hogy a gazdasági egyesület járasként 2—2 megbízottat küldött ki a milleniumi előkészületek megtételére, de működésének eredményéről még eddig nincs pozitív hír.

Alispán ajánlatára egy központi kiállítási iroda szervezése határozatot el, ebben az irodában fog folyni a szervezés munkája, a levelezés, id: lesznek teendők a bejelentések, egyszóval az egész igazgatás központja lesz ez az iroda.

Gróf Serényi Béla helyes indítványára elhatároztatott, hogy ebben az irodában helyet találhatnak az ipari és kereskedelmi helyi bizottság kiküldöttjei, s habár a mezőgazdasági és ipari bizottság nem egyesíthető, de irodai szervezete közös lehet külön-külön szakosztályljal.

Ezen iroda fölét mint szellemi vezető egy iroda főnök rendeltetik, és fölötté mint

kormányzati közeg, a kiküldött végrehajtó bizottság lesz d.

A végrehajtó bizottság Bornemisza László alispán esetleg Lukács Géza elnökléte alatt Farkas Ábrahám, Sámarmay János urakból mint tagokból, Komáromy István aljegyző mint jegyzőből áll.

Vidéki biztosokul megválasztottak: a tornallyai járásba: Hevessy László, B. élik Iván, gróf Serényi Béla, Szentmiklóssy István;

a roznyói járásba: Ónody Károly, Gaál János; A nagyrőczeibe: Heinzelman Emil és Kuna Aurél.

a rimaszombati járásba: Rády István, Hámos Zoltán, Farkas Zoltán;

a rimaszécsib: Marikovszky Géza, Horváth József, Fáy István. Amint látjuk a tudósításból, hogy a kivitelre nagyon alkalmas intézkedések tételtek.

Azonban bármilyen erős központi hivatal is alakításuk, bármilyen melegen hordja is szíven a mezőgazdasági, erdészeti, nemkülönbön ipari és kereskedelmi helyi bizottság elnöke és minden tagja a kiállítás ügyét, a siker csakugy lesz biztosítva, ha Gömör fiai, kivált mezőgazdasági és erdészettel bíró tagjai belátják, hogy a vármegyének jó hírneve és b. csülete az ő kezükben van lévete, hogy Gömör csak úgy jelenhet meg az ország világ színe előtt becsülettel, ha minden alkalmas tényező lelkesen igyekszik arra, hogy ő is kiállítson valamit, hogy ő is szaporítsa a gömöri kollektót és nagyon szomorú eredményre vezetne, ha kiki másra gondolva nem tenne a kiállítás érdekében

semmit; mert tessék jól megérteni, hogy eddig ebből az előkelő, gazdag, büszke nevekkel telt vármegyétől nem akadt senki, aki a mezőgazdasági és erdészeti kollektió részére bejelentéssel élt volna.

Nos! ha ez a semmibe vevés tovább fog tartani, ha továbbra is ilyen érdektelenség fog mutatkozni, akkor legyen mindenki meggyőződve, hogy az eredmény egy nagy semmi lesz és mi nem hisszük, hogy kulturális ambícióink, mivelődési fokunkra ez kedvező világot vessen, a mikor a leghátramaradottabb helyektől is mozgolódásról veszünk hírt.

Nem azért szólalunk fel, hogy eddigi sok sok biztatásunkat egygyel szaporítsuk, hanem hogy mindenkinek tudtára adjuk, hogyha most nem történnek a kiállító részéről komoly és széles körű bejelentések, akkor a gömöri kiállítás megbukott és ez szomorú milleniumi oklevél lenne Gömörnek.

Ezt Gömör fiai nem fogják engedni, be fogják látni, most vagy soha!

Megyei közgyűlés.

Június hó 25-én és 26-án tartotta vármegyénk törvényhatósága nyári évnegyedes közgyűlését a bizottsági tagok szép számú közönsége buzgó közreműködése mellett.

Hámos László vármegyénk főispánja pontban 10 órakor a bizottsági tagok lelkis eljenzése mellett lép a nagy terembe, a melyben szokatlan lelkes hangulat uralkodik.

Hámos László a lelkes üdvözlötlet még lelkesebb szavakkal viszonzozza, üdvözölvén a szép számú bizottsági tagokat, s kérve, hogy a megszokott tapintattal tárgyalják a vármegye fontos érdekü ügyeit.

TÁRCSA.

48—49-iki DALOK.

— A „Gömör” eredeti tárczája. —

Egy régi ösmerősünk Káldy Gyula, a magyar zeneiskola igazgatója, a régi magyar történelmi zene és dalok faradhatatlan gyűjtője július hó 7-én ismét városunkba érkezik művész társaival.

Két év előtt járt itt Káldy, s abban az időben a Rákóczyak korabeli kuruczdalokat és más harci nótákat mutatott be óriási közönség előtt, a mely valóságos elragadtatásban élvezte az előadást.

Káldy ismét itt lesz, s ezuttal a történelem egy hozzánk közelebb eső korszakának az egybegyűjtött dalait óhajtja bemutatni.

Nagy fáradsággal járt a dalok összegyűjtése és az utókor részére való megmentése; egész Magyarország nagy lelkesedéssel fogadta Káldy első bemutatóját a kurucz dalokkal, ma a 48—49-iki dalokkal még nagyobb hatást kelt minden felé.

Káldy mielőtt körutrá indult volna, a 48—49-iki dalokat ez év május havában bemutatta a magyar tudományos Akadémia néprajzi ülésén, s óriási sikert aratott ugy a tudósok, mint a jelen volt közönség közt is, a melynek soraiban ott volt maga Kossuth Ferencz is.

A vezérművész-szel együtt vannak: Kuliffay Izabella a jeles zongoraművész, József Fehérczeg családjának zongora tanítója, Bárdossy Irén

k. a. hangversenyénekéső és Várady Sándor a m. kir. opera első rendű bariton énekese.

Káldy Gyula nemes és hazafias működéséről ugy felsőbb helyen, mint az összes sajtó a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik és méltán, mivel ugyszólván egyedüli e téren, aki éveken keresztül a legnagyobb önfeláldozó buzgósággal kutatta föl a már feledés homályába jutott nemzeti dal és zene kincseinket, hogy azokat történelmi sorrendbe egybegyűjtve, mint igazi nemzeti kincsét átadhassa az utókornak, megnyilatkozik ama dalokban az elmúlt nagy idők minden változata és ugy a mint hazai viszonyaink alakultak, em: dalokban mindaz jellemzőleg vária ódik. Nem ketelkedünk tehát abban, hogy itt nálunk, de különösen itt, a minden szép és nemesért lelkesülni tudó közönség a legnagyobb örömmel ne fogadná Káldykat, hiszen városunk és vidékén még igen sokan élnek ama nagy idők szereplői közül a kik beleoltották az ifjabb nemzedékbe az édes hazaszeretetet.

De érdekkel bennünket Káldyok előadása még azért is, mert a művészek között van: Bárdossy Irén k. a. a mi vidékünk szülőtte, a ki valódi hivatott tehetség az énekművészet téren

A műsor magába foglalja az 1821—1861-ig keletkezett dalokat, melyek a szabadságharczra vonatkoznak és pedig az első rész 1821—1847 végéig, u. m.: Búsul a lengyel. Szchenyi István és Wesselényi Miklósról szóló dal. Zrinyi vére mosta Becset. Árpád faja címűek. 1848. első fele. Szalontai nemzetőr dala Batthyányi induló. Három színű lobogó 1848 második fele. Kossuth

nóta. Kossuth induló Vörössipkás zászlóalj dala. 1849. első fele. Damjanich induló. Komárom: tót honvéd nóta. Havvéd tűzér temetés. 1849. második fele. A toronyban fekete sárga rongy lóg Világos felől jó fekete ló. Aradi rab dala. Október 6-a 1850—52. Magyar hazám büszke fia Dal a trafik és az adórló. Arany szabadság. Jón Kossuth. 1859—60—61. Letörött a bécsi torony gombja Garibaldi nóta. Klapka induló, Thaly Kálmán verseivel. Az itt felsorolt dalok és zene darabok elolvasása is már föllelkesít minden igaz magyart, és oly jeles művészekből előadva hallani, bizonyly valódi hazafias szellemi élvezetet fog nyújtani.

Jegyek már előre válthatók Kármán S. könyvkereskedésében, a következő árak mellett: Első hely 1 frt 50 kr., második hely 1 frt, állóhely 50 kr., diákjegy 30 kr., karzat 20 kr. Ily serényi árak mellett módot kívánnak a művészek nyújtani, hogy ezen, mindnyájunkat egyformán érdeklo előadást társadalmunk minden osztálya meghallgathassa, hogy mindenki lelkét átjárják a hazafias emlékek, a hazafias dalok edis érzései

Helyesnek tartanók, ha a művészek fogadtatásánál a dalárda képviselői is megjelenének, tartozunk ezzel annyival is inkább, mert hisz első ízben nagyon feltűnő fogadtatást rendeztünk az érkező művészeknek, s mindenesetre a következetességre vagyunk utalva, ha neveltségessé nem akarunk lenni.

Az érkező művészeket tehát egy barátságos Isten hozottal fogadjuk.

Ezután Lukács Géza vármegyeri főjegyző olvassa fel a terjedelmes alispáni jelentést, amely szakszerű képet adja az elmúlt negyedév eseményeinek. Kiemeljük, hogy emelkedett szavakban fejezi részvétét fái Fáy Gusztáv elhunytá felett, jellemzi az embert, a fiút és a közélet nemes harczusát. Indítványozza, hogy örökítse meg emlékét jegyzőkönyvileg a vármegye és fejezze ki részvétét a gyászba borított család előtt átiratilag. Indítványozza, hogy Mészáros Bálint, a nemes ferfiu emléke is jegyzőkönyvileg örökíttessék meg, amely indítványokat a közgyűlés meghatározással egyhangulag elfogadott.

Bejeleni, miszerint a tiszolcz-zolyombrezói vasut kiépítését az ősszel megkezdik és hogy legközelebb foganathá veszik a rozsnjó-dernői vasut közigazgatási bejárását is s ezen vasutvonal főképp a vasipar fontos érdekeit lesz hivatalva szolgáltni és Kraszna-Horka-Várallya, Hárskut érintésével fogja elérni Dernőt. Végre jelenti, hogy a gombaszög-szüitei vicz nális ut kiépítése is folyamatban van. Megemlékezik a vashegyi zavargásról is és hogy ott nem a rendes munkások, hanem a szomszédos községekből bejáró napszamosok nyugtalanokdtak, azonban a közigazgatás erélyes fellépésére minden nyugtalanság gyorsan megszűnt.

Bornemisza László alispán ezután örömmel jelenti be, hogy a Varbóczon előforduló disznó-betegséget a budapesti állatorvosi intézetben megvizsgáltatta, azonban kitűnt, hogy az előfordult betegség sertésorbáncz és nem sertés-vesz volt s hogy így a vármegye területén sertéstvész nincsen!

Főispán ezután felhívja a közgyűlést a helygimnázium által rendszeresített III-ik aljegyzői és alügyészi állások betöltésére. A kandidáló bizottság megalakítván, az a beérkezett két pályázati kérvényt rendezben találván, a választás egyhangulag megejtetett és III-ik aljegyzői állásra Komáromy István és az alügyészi állásra Kubinyi Ferencz megválasztott és a határozat így irányu kijelentését élénk éljenzéssel fogadta a közgyűlés, mire a megválasztottak a hivatalos esküt nyomban letették.

Komáromy István emelkedett és lelkes szavakban mond köszönetet az iránta tanusított bizalomért, kijelenti, hogy pályáján nemcsak a kötelesség, de a vármegye komoly érdeke, a közigazgatás fontos feladatainak pontos teljesítése által a törvény és jog igaz oltalma fogja képezni. Élénk éljenzés volt a vizshang az új aljegyző rokonszenves, rövid, de velős székfoglalójára.

Ezután Hámos László komoly és szakértő alapossgal szépen fejette ki, hogy minő jelentőséggel bír a vármegyére nézve a kormány azon legújabb intézkedése, a melynél fogva a vármegye dotációját 16.000 frttal feljebb emelte. Lehetővé vált ezáltal a közigazgatás fejlesztése, hogy a jegyzői körök szaporittatnak 23 jegyzőséggel, munkakörük szűkebb körre szorittatik, de egyuttal az intenzivebb munkálkodás lehetővé tétetik. Egyuttal lehetővé lesz így a közigazgatás közegeire, a jegyzőkre bizni az állami anyakönyvvezetést, ami a dotáció felemelésének alapja volt és így kettős czél lett elérve, egyrészt gondokodva lett anyakönyvezetők-ről, másrészt a vármegye közigazgatásának fejlődése is elérve lett.

Felveti a kérdést, elfogadjá-e elvileg a közgyűlés ezen kétirányu egymással egybefüggő reformot.

A vármegye közgyűlése elfogadja. Erre Lukács Géza olvassa az állandó választmány határozatát és a beosztást.

Sorra kerül a rozsnjó kerület, majd nagy-roczei, vita nélkül elfogadtatik.

Itt közben felszólal Mariássy Andor és követeli, hogy olvastassék fel az állandó választmány határozata szó nélkül, akkor menjünk bele az általános vitába és ennek befejezte után vegyük újból felolvasás mellett elő a részleges vitát.

Ezt Hevessy is, mint régi praxist pártolja. Bornemisza László ellenzi, mert emellett kézszeres munkát végeznénk.

Mig ellenben Hámos László főispán arra hivatkozik, hogy ő előszóval kimerítő előterjesztést tett a jegyzői kerületek szaporítása, az anyakönyvvezetés körüli alkalmazás, a fizetés tekintetében, és ezzel kapcsolatban alkalmat adott az elvi kijelentésekre, az általános vitára. Nagyon sajnálja, hogy a tárgyalást most megszakítják, de nem kíván a szabad szó útjába állani.

Erre a részleges tárgyalás megszakad és kezdődik egy elég érdekes általános vita.

Mariássy Andor ellene szól a régi jegyzői kerületek megváltoztatásának, mert a jegyzői kar kötelességét, munkáját így is elvégezheti, ha dolgozni akar, s végzi a rendes dolgát. Ellenzi, hogy az anyakönyvvezetés a jegyzőkre bizassék, mert ez elvonja a kötelesség teljesítésétől és végre ellenzi, mert így a törvényhatóság alkal-

mazottja a jegyző, állami felsőbbség alá kerül és az államkormány is fegyelmi jogot nyer felette.

Kubinyi Géza tartott ezután egy talpra esett felszólalást, amelyben az állandó választmány határozatát megvédelmezi. Azt tartja, hogy a vármegye hálás lehet a főispánnak, hogy kieszközölte a kormánytól a 16.000 frt dotációt Gömörnek, holott más vármegyealig kap 4-5000 frtot s hogy ez által nemcsak az állami anyakönyvvezetésről törvényt gondoskodás, hanem a közigazgatás fejlődése is biztosítva van. A körjegyzőket szükség volt megbizni, mert mások nem akadnak, a felekezeti tanítók felsőbb meghagyás folytán, ha nem is tagadták meg a közreműködést, de mindenesetre kitérték. A jegyzőnél meg van az a biztosíték, hogy nemcsak az anyakönyvvezetés, hanem más tendőfi tekintetében is a vármegye fegyelmi hatalma alá tartozik; kiemeli hogy az új jegyzői beosztás lehetővé teszi a nagyobb tevékenység kifejtését a kisebb körben, s a javadalmazásgyenlővé tétetik.

Hevessy Bertalan is megnyugszik az állandó választmány határozatában.

Bornemisza László alispán hasonlóan nyilatkozik hosszabb érveléssel és végül kijelenti, hogy a jegyzőkre kívánja bizni az anyakönyvvezetést, mert így tudja, hogy az egyházpártiakai javaslatok őszinte, becsületes és tisztességes végrehajtása lehetővé válik.

Főispán előadja a javaslat előnyeit, s helyreigazítja Mariássy Andort, hogy a jegyzők, mint anyakönyvvezetők a megyei tisztviselőkkel egyforma fegyelmi hatóság alá tartoznak és nem kerülnek a felügyelők fegyelmi hatalma alá, vagyis a felügyelő panaszt emelhet, de a rendes megyei fegyelmi hatóság fog a törvény értelmében eljárni.

Ismétli, hogy a javadalmazás egyenlő leend, mert 650 frt fix fizetés, 100 frt lakbér, és 100 frt uti, irodai, napidij átalánnyal lesznek az összes körjegyzők javadalmazva, és csakis a kiknek köre nem változott, fognak külön tiszteletdíjat kapni, ami méltányos, és ezt nem mint jegyzők, de mint anyakönyvvezetők kapják. Egyébként a jegyzői fizetésbe benne van az anyakönyvvezetési díjazás is.

Ezután kéri a javaslat részleges olvasásának folytatását, ami meg is történik.

Élénkebb vitát kellett a tornallyai járás, ahol a tervbe vett körjegyzőségeken kívül, még Aggteleken is állítottak egyet fel.

Bornemisza László alispán ezután előterjeszti a Tompa-szobor ügyét. Szép szavakban dicseri Holló Barna művészi szobrárt és a kivételre elfogadni ajánlja. Hivatkozik arra, hogy a vármegye a szoborra megszavazott 5000 frtot, a bizottság gyűjtött 3000 frtot, van tehát 8000 frt. Holló pedig kész 12000 frtért kiállítani a szobrot, kell tehát csak még 4000 frt. Ennek összetérésére és egyáltalán a szoborügy minden részleteinek intézésére egy szobor-bizottság alakittatik, a melynek névsora felolvasatik és pótlásokkal helyeslőleg jóváhagyatik.

Holló Barna úgy is így a szoborbizottság kezébe került, s ez bizonyára a művész nemes eljárását méltányolni fogja.

H I R E K.

— A főispán ünneplése Junius hó 27-én volt Hámos László, vármegyeink általánosan tisztelt és szeretett főispánjának névnapja. Ezen alkalomból minden oldalról siettek irásban és szóval üdvözölni ő méltóságát a testületek, egyesek, tisztelők és barátok nagy serege. Ő méltóságát névnapja alkalmából mi is üdvözöljük, mert igazságos, méltányos és bölcs kormányzata nemcsak a közügy, de a sajtó felvirágzására is, kedvező volt, s mint vármegyénk jó és nemes szívű atyját a legbensőbb lelkésedés hangján éltetjük.

— László napok. Közéletünk több jelesét ünnepelték névnapjuk alkalmával, így Bornemisza László alispánt, Mariássy László ülnököt, Draskóczy László főszolgabírórt és laplajdonosunkat Hevessy László földbirtokost és másokat. Eljenek a derék férfiak ad multos annos.

— Holló Barnabásnak a megyei közgyűlés 2500 frtot szavazott meg előlegül a Tompa szoborra, hogy mintáját a kikötött nagyságban gipszbe öntesse és a kiállításon azzal a szoborral versenyezzen.

— A rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumban érettségi vizsgára az idén jelentkeztek: Anyal Sándor, Batta Bertalan, Bay Bertalan, Boldizsár Zoltán, Bónis Béla, Borsody Károly, Braun Gyula, Deutsch Loránd, Deutsch Miksa, Droba Márton, Dubay János, Engler Lajos, Fáy Antal, Glatt Béla, Glosz Lajos, Guha Frigyes, Henyey László, Itörisz Endre, Ivánka Milán, Lajko Árpád, Korsós Zoltán, Liszka Károly, Lörke Lajos, Lusztig Sándor, Mantuano Géza, Márton János, Neumann Arnold, Pájer

János, Sárly Kálmán, Sramko Loránd, Szalay Zsigmond, Turny Ákos, Veiszner Sándor, Wiesinger Frigyes. Az ifjak egynehány kivételével a vizsgát sikerrel állták ki. Az éretti urak f. hó 29-én este a Három Rózsa nagytermében vig estélyt rendeztek, a melyen nagy számu közönség legvigabb hangulatban osztozott az éretti ifjak páratlan örömeiben. Ezuttal megemléltük, hogy a kormánybiztosképpen működött Farkas József budapesti tanár elismerését fejezte ki a tapasztaltak felett.

— Köteles helyreigazítás. A »Sárospataki Lapok« folyó évi 24. száma »Vegyes közlemények« rovatában, a városunkban f. hó 9-én megejtett ev. ref. papválasztásról is megemlékezik s fenhangon hirdeti a Czinke-párt diadalát. Egyuttal valami »ügyetlenkedés, érdekszitotta és táplálta szenvedélyek és szokatlanul megnyilatkozó patriotizmusról stb.« is beszél, »amiről addig — ugymond — szólni sem akart s bizodalmanak ad kifejezést, hogy a megválasztott bölcsességének s tapintatának sikerülni fog mindezeket legyőznie s egybeforrnia azokkal, akikkel együtt kell épitenie Isten országát a földön;« kit ő különben »bizonyos mérvű apai örömmel is üdvözöl, mint szeretett tanítványát az Urban.« A dolognak helyiérdeksége, az érdekelt gömöri ref. papok iránti tisztességstudásunk s a mellettük rendületlenül kitartó választók független elhatározásának becsülete bennünket annak kijelentésére, hogy bizony nem »kisebb mérvű a tapintatlanság s »ügyetlenkedés« ez esetben azon sajtó organum részéről sem, melynek pártatlan állásának kellvala legalább is lennie, s még is ily hangon szól szive kedvetléről; ennek érdekében bizonyára tanácsosabb lett volna ezután is inkább hallgatnia, ha azt óhajta, hogy a megválasztott minél előbb egybeforrjon azokkal, kikket együtt kell épitenie Isten országát a földön. Különben — mint lapunkban már említettük is — a kisebbség egy terjedelmes előterjesztésben tett óvást e választás ellen, s a bekövetkező vizsgálat megejtése után majd megvák, hol követeltett el több »ügyetlenkedés« s hol működte orvételjeseben az érdekszitotta és táplál' szenvedélyek«.

— Milleniumi segély. A milleniumi kiállításra a vármegye a legközelebbi közgyűlésen 2000 frtot szavazott meg oly czélból, hogy abból a szegény kiállítók a bejelentés, térdijfizetés, szállítás és más e felék tekintetében segélyt kapjanak. De ennél sokkal fontosabb propositiót tett Bornemisza László alispán, örömmel üdvözöljük azt, mert a »Gömör« sokat foglalkozott az eszmével, s a pénzintézeteket hívta fel erre, a melyek azonban nem sokat hederitettek reá. Annál több sulylyal bir, hogy az alispán a vármegye részéről tette meg az indítványt, hogy szegény kiállítók az általuk kiállítatni szándékolt tárgyakra a bemutatott tervezetek alapján előleget kapnak a vármegyétől olykép, hogy a kiállítandó tárgyat a vármegyének kézi zálogba adják, a vármegye pedig e vételéből első sorban elégíti ki magát. Ilykép lehetővé lesz, hogy a legszegényebb és becsületes iparosok, földmivesek is megjelenjenek a kiállításon.

— A rimamurány-salgótarjani vasmű részvénytársaság egy örvendetes terjeszkedéséről vettünk hírt. Arról van szó, hogy a társaság megvette a krompach-hernádi vasműtársulat vagyarát 700.000 frton.

— A nógrádmegyei vasuti részvénytársaság cég alatt társaság alakult 4.549.000 frt alapitkével és kifogja épiteni a Losoncz-Balassa Gyarmat és Losoncz-Aszód felé vivő vonalat, ezáltal a Losoncz-rimaszombati vonal jelentőségében 50%-ot nyert.

— Bucsú. Akadályozva lévén abban, hogy minden itteni jó barátomtól és ismerősömtől személyesen vegyek búcsut, ez uton mondok nekik egy szívből jövő »Isten hozadot«. Mindig örömmel fogok visszaemlékezni több évi itt tartózkodásomra, és kérem egyuttal kedves ösméremőseimet, hogy tartsanak meg engem legjobb emlékekben. Rimaszombat, 1895. július 27-én. Hoffmann Tivadar, örnagy.

— A dalárda junius hó 29-én sikerült nyári mulatságot rendezett, a melyen sokan jelentek meg. A párok élvel táncoltak; közben a dalárda rágyújtott pompás dalaira, s elmondhatjuk, hogy e delután dal, zene, kacajtól viszhangzóttak a városkert berkei.

— Alapítvány. A Fáy Gusztáv-féle alapítványt a vallás és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta azzal, hogy az arról szóló kimutatások és számadások évente hozzá betérjeszteszenek.

— Gyászhir. Istók József, megyei könyvelő és neje szül. Rudnay Mariskát mely gyász érte, mert Mariska leánykájuk 3 hónapos korában az anyalok országába költözött. A kis ártatlannak hű teteimet f. hó 24-én helyezték örök nyugalomra.

— A tiszolcz-zolyombrezói vasut alakuló közgyűlését junius hó 22-én tartotta és elnökül

egyhangilag nagy lelkesedéssel Kubinyi Géza választotta meg. Az alaptól 7 786 000 korona. Az igazgatóságba bevalasztották Gömörből Hámos László főispán és Marton János ügyvéd, a felügyelő bizottságba Nagy Élemer tornaljai szolgabíró.

— **A premisi huszárok.** A napi lapokban most a közel múltban megjelent ama szenzációs hírekre vonatkozólag, mely a cs. és kir. 6-ik huszar ezred ama legénységének agyon lövetését kommentálta, kik D. Öszegy őrmesterre fegyverrel támadtak — értesítenek hennünket, miszerint a rimszécsi járás területéről is négy egyén névszerint Divianszky József tizedes feleli, Boros József tizedes rimszécsi, Mag János közhuzsar sereg és Szabó József közhuzsar ajnácskői illetőségük vannak érdekelve. Ezek vizsgálati fogásban vannak, s a hadbírósa erkölcsi és vagyoni bizonylatukat a napokban kérte be, melyek csakis f. hó 27-én küldettek meg, és így valószínűlennék látsz k, hogy a szóban levő huszárok felett már is ítélet hozott volna, mivel a közölt rémes hírek szerint a három föbelőtt altiszt között Divianszky és Boros tizedeseknek is köztük kellett lenniük.

— **Postamesterek — ügynők.** A kereskedelmi miniszter egy biztosító társaság kérelmére megengedte, hogy a postamesterek a nyilvánosan működő biztosító társulatok ügynői képviselést elvállalhatják, azonban kiköti, hogy a postamesterek a képviselést bejelentik.

— **A záróünnepély** a rozsnói ág evang. gymnásiumban június hó 24-én volt meg. Ez alkalommal Hámos László főispán fia, a kis Tóni, nyilvános dicséretben részesült, mert az első gymnásiumban egyedül ő tette le a vizsgát kitüntetéssel. A záróünnepélyen Paulovitson kívül még Hunyor Sándor, az egri törvényszéki elnök fia is nagyszerűen szavalt. Az ünnepélyen szép számu közönség volt jelen, amely végül a közreműködőket és az igazgatóságot melegen éltette.

— **Gyilkos cigány.** Banda Marczai herzétei muzsikás cigány június hó 24-én viradóra szörnyen elkabulva, berugva ballagott haza felé, közben-közben megállt s nagyokat rikkantott, majd pedig előszedte a hónalja alól a hegedűt, s azonnal próbálta szeszőlő gőzölő lelkét csillapítani. E közben odaért hozzája a felesége, kinek ékes szólása valósággal megvadította. Így utközben Vanyó József haza kerítésének esett neki, mire a lármára kijövő háztulajdonos, egy 73 éves galambász aggastyán Banda Marczit rendreutastította. A bősziült cigánynak több se kellett, vadállati dühvel rontott az öreg Vanyó Józsefnek, s egy nagy késsel háromszor mellbe szurta. A szegény öreg most halállal vívódik, bár dr. Ruber azonnal gyógykezelés alá vette.

— **A rozsnói kath. gymnásiumban** is bevégeztek a múlt héten az érettségi vizsgák. A vizsgázók közt 6 praematurus van. Dunay főigazgató, mint kormánybiztos kijelentette, hogy a rozsnói kath. gymnásium a fejlődés oly magas polcra áll, hogy ezt az intézetet méltán nevezheti mintagymnásiumnak. A vizsgák befejezése után az ifjúság a tanári karral lelkes záróműtatásra gyűlt a rozsnói fürdőbe. Mint halljuk, a főigazgató a nevelési rendszert is nagyon dicsérte, de különösen kiemelte, hogy milyen helyes, hogy a tanuló ifjúság csoportokban tanárai vezetés alatt, dob és trombita szó, nagy csengő dal mellett tesz kirándulásokat, a melyek sokszor tanulmányokkal is egybe vannak kötve.

— **Leszurta nagybátyját.** Egy 20 éves jánosi legényke Pálkóvács Lajos együtt mulatott és pálinkázott apjával, Pálkóvács Pál és Miklóssal. Étenken folyt a beszéd és vita, midőn hirtelen egy kis keveredés támad minden bevezetés nélkül és Pálkóvács Miklós holtan rogyik össze, Lajos fia pedig el kezd ordítani, hogy jaj Istenem mit tettem. Megjegyzendő, hogy Lajos egy késsel Miklós nyakába döfött. Ez volt a rövid tényállás, e felett mondott ítéletet a kir. törvényszék június hó 8-án. A törvényszék tanácsa Kubinyi Aladár elnöklete alatt Medveczky Sándor és Kolbay Sándor törvényszéki bírákból, továbbá Vozary Béla jegyzőből állott. A tárgyalás tisztába hozta, hogy Pálkóvács Miklós a szurás következtében azonnal meghalt, s hogy Lajos szurta meg, de a szurás körülményei félhomályban maradtak, annál is inkább, mert alig lehetett lélektanilag indokolt találni arra, hogy Lajos megszurta Miklós bátyját. A vádhatározat szándékos emberölésről szól. Dr. Tholt István jogászilag elmelel felépített beszédben a szándékos emberölést elejtette és halált okozó súlyos testi sértés miatt kéri büntetni. A védelmet erre dr. Szeless Ödön terjesztette elő, ki a beszámíthatatlanságra támaszkodva, a részeg állapotból származó gondatlanság fennforgását bizonyította, s a lélektani és enyhítő körülmények kifejtése mellett a gondatlanságból elkövetett emberölés vétsége miatt kéri védenését a legenyhébben büntetni. A kir. törvényszék vádlottal szemben

a szándékos emberölést szintén elejtette, és halált okozó súlyos testi sértésben mondta bűnösnek és azért 6 évi fegyházra ítélte. A kir. ügyész belenyugodott, a vádiott és védője fellebbeztek. A magánpanaszosok képviselője dr. Krausz Gyula volt, ki a kártérítési igényeket képviselte, a melyeket a törvényszék szintén eldöntött.

— **A rozsnói iparos ifjak önképző-egylete** ma tartja a városháza nagytermében a merényi tüzkárosultak javára rendezett műkedvelői előadását, mely alkalommal színre kerül második Csepregy Ferencz kitűnő népszínműve: A sárga esikő. Közreműködők: Görbics Zoltán, Bufy Etelka, Domokos Sándor, Bufy Ida, Fulay György, Serbán Gyula, Bartko Dániel, Adorján János, Baluch Matyas, Bakos József, Piriczky István, Spissak János, Piavecz János, Anderle Antal, Kmetty Mariska, Száraz Annuska, Nagy Károly, Kovalcsik Gyula, Feixner László, Fecske Ferencz, Kázmér József, Wikovinszky K. Putnoky Sándor, Farkas János, Mataisz Sámuel, Vernarszky János, Kovalcsik Gyula. Az előadás előreláthatólag szépen fog jövedelmezni. Merényi szepesi leégett városnak.

— **A levélcímzés** dolgában a budapesti posta és távirtda igazgatóság szives felhívására közöljük: A posta kézbesítés egy fontos akadálya. A postai-tarifában intézkedés van ugyan tette az iránt, hogy különösen a nagyobb városokba szülő postaküldeményeken a címzett lakása, a kerület, utca, házszám stb. kiírásával pontosan megjelöltessek Ezen gyakorlati utasítás! azonban a közönség oly kevés veszi figyelembe, hogy naponként ezer és ezer levél érkezik Budapestre és más nagyobb városokba, melyeken a címzett lakása hiányzik. Ennek azután az a következménye, hogy a levelek tekintélyes része vagy hosszas kéredezésködés után elkésvé és sokszor illetéktelen egyéneknek kézbesítetik, vagy egyáltalán nem is kézbesíthető. Különösen előfordul ez rendes körülmények közt is olyan esetekben, midőn betegség-, fegyvergyakorlatokra való behívás és más elfőle okok következtében a kézbesítésre hivatott egyént mással kell helyettesíteni. A napokban lefolyt sztrájk közben különösen nagy fennakadást okozott ez a körülmény, a budapesti posta és távirtda igazgatóság költséget és fáradságot nem kimélve hasztalan igyekezett azon, hogy a postaforgalommal kapcsolatos és a közönségre annyira fontos kereskedelmi és magán érdekek a forgalom szünetelése által kárt ne szenvedjenek, hasztalan pótolta a sztrájkoló egyéneket más munkásokkal, minden jóakarata füstbe ment a közönség azon mulasztásán, hogy a Budapestre szülő levelek nagyobb részének címzeiből az utca és házszám hiányzott, holott, ha ezen akadály fenn nem forgott volna, a küldemények nagy része a sztrájk tartama alatt is akadálytalanul kézbesíthető lett volna. Reméljük, hogy az elmúlt forgalmi zavarokból a kö önség is saját jól felfogott érdekeiben fogja venni azt a tanúságot, hogy postaküldeményeinek gyors kézhez jutását a megfelelő teljes cím ráírásával biztosítani igyekezzik, mert különben a nagyobb városok postahivatalai — különösen Budapest — a legjobb akarat és igyekezet mellett sem képesek az érkezőt küldeményeket gyorsan kézbesíteni, a késedelem pedig sokszor magántermészetű ügyekben is nagy hátránnyal járhat egyesekre, üzletemberekre pedig valóságos kalamitás, a melyen csakis az érdekelt közönség maga segíthet az által, ha a pontos és gyors postakézbesítésnek ezen itt említett akadályát elhárítja és postaküldeményeinek címzésére gondot fordít.

— **Erdélyrészi Kárpát-Egyesület** a következő meghívót küldötte: Egyesületünk f. évi közgyűlését jul hó 6., 7. és 8. napjain tartja meg a 2280 m magas Ünökö havas egyik legszebb pontján. Mint turista-egyesület szokásba hozta már tavaly, hogy ünnepies közgyűléseinket ne a zöldasztal mellett, hanem a szabad természet zöld pázsitján tartjuk meg. Kettős ezét akarunk ezzel elérni. Mert míg egyfelől beszámolunk arról, hogy mit tettünk az erdélyrészi természeti szépségek ismertetése és hozzáférhetősége tekintetében, másfelől nyomban be is mutathatjuk a közgyűlésen résztvevő közönségnek amaz alkotásokat, melyeket egy-egy természeti ritkaság feltárása érdekében tettünk. Ilyen alkotások az Ünökö lábánál teremtett radnaborberekü fürdő és tovább ugyancsak ez urban az egykor híres és kedvelt dombháti fürdőnek újra való felelevenítése és a közhasználatnak átadása. Midőn tehát e kirándulással kapcsolatos közgyűlésre az egyesület t. tagjait és az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk, kecsget a remény, hogy az erdélyi rész eme legszebb pontjához minél többen fognak eljönni azok közül, akik szeretik a szépet, fenségést és a kik gyönyörködni tudnak a természet csodás alkotásaiban. A részvételre való szives jelenkezések jul 1-ig az egyesület főtitkari hivatalához Kolozsvarra intézendők, Kolozsvar. 1895. június 15. Hunfui ödvöz-

lettel Bethlen András gróf, tiszteleti elnök. Bethlen Bálint gr., elnök. Feilitzsch Arthur br., társelnök. Kornis Viktor gr., alelnök. Sándor József, alelnök. Baróthi Jenő, alelnök. Potsa József, alelnök. H. Gál Domokos, alelnök. Szádeczky Lajos dr., alelnök. Raonóti Dániel, főtitkar. Merza Gyula, főpénztáros. Jékei Dániel dr., Varady Aurél dr., Kuti István, jegyzők.

— **Segítség** erdőtisztek gyermekeinek. A földmívelésügyi miniszterium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alaptól az 1895-6. iskolai évre a segélyeket július hóban osztják ki. A szülők, vagy törvényes gyámok által benyújtandó írásbeli kérvények fölszerelendőek a szülők, illetve árva vagyoni állapotát feltűntető hatósági bizonyítvánnyal, továbbá a tanulóknak a legutóbbi iskolai évről nyert bizonyítványával. A kérvényeket legkésőbb július 8. íg az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap bizottságához (Budapestben, földmívelésügyi miniszterium II. emelet, erdészeti főosztály) kell beküldeni.

— **Felhívás.** Az 1896-iki Ezredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csoportjában több régi irodai és üzleti helyiség bemutatása van tervbe véve. Hogy ez lehetőleg híven és teljesen legyen eszközölhető, első sorban a régebbi czégek segélyére, de ezeken kívül mindazoknak a közreműködésére van szükség, a kiknek birtokában vannak a régebbi időkől egyes berendési és felszerelési tárgyak (asztalok, székek, állványok, égettáblák, dobozok, csomagoló papírok és vásznak, mértékek stb.) vagy nyomtatványok (számla-, árjegyzék-, körlevél-, etiquette-minták, plakátok, váltók, értékjegyek stb. Száz meg százféle tárgyról van itt szó, a melyeket felsorolni, de megjelölni sem lehet, a melyek azonban bármilyen jelentékteleneknek látszanak, az említett célra használhatók, sőt szükségesek Főlkérjük ennélfogva mindazokat, a kik ily tárgyakkal a csoport intéző bizottságának vállalkozását elősegíthetik, sz veskedjenek azokat az Ezredéves országos kiállítás igazgatóságának Budapest, városliget az V. csoport számára-mielőbb rendelkezésre bocsátani Budapest, 1895. évi június hó 20-án. Az 1896-iki Ezredéves országos kiállítás kereskedelem-, pénz- és hitelügyi csoportjának elnöksége: Falk Miksa s. k. orsz. képviselő Lukács Antal s. k. a főrendiház tagja.

— **Királyi könyvek.** A magyar tudományos világ, sőt az egész nemzet egyik régi óhajta teljesült, midőn a királyi könyvek Bécsből az ő Felsege személye körüli miniszterium levéltárából a múlt évben haza hozattak s a magyar kir. orsz. Levéltár őrzetére bízattak. Tudósaink megbecsülhetlen kincses bányát nyertek e történelmi emlékekben gazdag könyvekben. De sokat nyert hazaszállításukkal a magyar társadalomnak az az osztálya, amely bele játszott hazánk régebbi történetébe, nemcsak bele játszott, hanem egyenesen csinálta is azt. A nemesi osztályról szólunk, amelynek abban, hogy hanzánk anyai zivatar és veszély után maholnap ezer éves fennállásának ünnepét üli, elvitázzhatatlanul legnagyobb érdeme van. Az 1848-iki nagyszerű események a kiváltságokat elsőpörtek, a társadalmi osztályok közti választalakat ledöntötték, de nem téptették ki a halás utódok szívéből a dicső ősokról való visszaemlékezés, a kegyelet gyökérszálat. S ez a kegyelet napjainkban egyre jobban kezd nyilvánulni. A szabadság, egyenlőség, testvériség jelszavainak lazas hatása, a hirtelen beállott új viszonyok ingere alatt a nemzet mintegy virtust talált abban, hogy a tiszteletré méltó hagyományokkal teljesen szaktison s csak most, egész nemzeti létünk consolidációjának nyugodtabb napjaiban jut eszébe e hanyagságból felocsudni. Magán érintkezésünkben, hivatalos foglalkozásunkban szemtanulnszor volt alkalmunk tapasztalni, hogy közéletünk számottevő tényezői — akár a maguk, akár utódaik érdekében — mindinkább növekvő érdeklődéssel viseltetnek családjuk multja, különösen nemessége iránt. Ez érdeklődés részben abban leli magyarázatát, hogy noha a nemesség megszűnt kiváltságos osztály lenni, mégis bizonyos előnyöket ma is biztosít, pl. a katonai pályán, az udvari-méltóságokban és rendekben, érdemeiknél, iskolai és egyéb alapítványoknál sat. A több mint 7000 családnevet tartalmazó könyv 8-rét alakban, mintegy 18 sűrűn nyomott iven, október hónap folyamán fog a Franklin-Társulat nyomdájából kikerülni s közrebocsátanni. Előfizetési ára bérmentes széküldéssel 2 ft, bolti ára 2 ft 50 kr. Gyűjtőknek tíz példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk. A megrendeléseket az előfizetési pénzzel együtt Pettkó Béla orsz. levéltári fogalmazóhoz Budapest I. vár, orsz. Levéltár cím alatt legkésőbb július hó végéig kérjük beküldeni, hogy a megrendelésekhez képest intézkedhessünk a nyomtatandó példányokról. Kiváló tisztelettel Budapest, 1895. június hónap. Dr. Illessy János. Pettkó Béla.

